

2. İç Tesisat Kontrol Bedeli hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	71387770-130[35-2016/272]-45986
Tarih	17.07.2019

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

DİYARBAKIR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü)

Sayı : 71387770-130[35-2016/272]-45986 17.07.2019

Konu : 2. İç Tesisat Kontrol Bedeli Hakkında

İlgide kayıtlı dilekçenizde, şirketinizin doğalgaz dağıtım hattı kurulması ve mahalli dağıtımı işleri ile iştigal ettiği, nihai kullanıcı olan abonelerinize doğalgaz dağıtımı ve bu kapsamda gerekli hizmetlerin verildiği,

- Şirketiniz faaliyetlerinin EPDK (Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu) düzenlemelerine tabi olduğu,

- EPDK'nın 25.11.2014 tarih ve 5326/36 sayılı kararı ile 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanununun 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrası ve Doğalgaz Piyasasında Yapılacak Denetimler ile Ön Araştırma ve Soruşturmalarda Takip Edilecek Usul ve Esaslar Yönetmeliğinin 23 üncü maddesi uyarınca, mevzuata aykırı uygulamaya son verilmesi hususunda şirketinizin ihtar edilmesi ve mevzuata aykırılığın tam olarak giderilmesini teminen ve mevzuata aykırı olarak tahsil edilen bedellerin iadesi için 180 günlük süre verilmesine ilişkin karar verildiği,

- Şirketiniz tarafından 2010-2013 hesap dönemlerinde satış faturalarında düzenlenen "2. İç tesisat kontrol bedellerinin" abonelere iade edilmesi gerekmekte olduğu ancak, fatura konusunun hizmet ifası

olması ve bedel iadesinin düzenlemeler gereğince re'sen yapılması gerektiğinden abonelerin tarafınıza iade faturası düzenlemesi veya tarafınızca düzenlenecek gider pusulalarının nihai abonelere imzalatılması mümkün olmadığından mevcut düzenlemeler ışığında daha önceki tarihlerde gelir olarak kayıtlara yansıtılan bu bedeller ile bedellere ilişkin olarak hesaplanarak beyan edilen KDV tutarlarının abonelere iade edilmesinin ne şekilde yapılabileceği ve kayıtlara yansıtılacağı konusunda tereddüt hasıl olduğundan Başkanlığımız görüşünün bildirilmesinin istenildiği anlaşılmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanunu Yönünden

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında kurum kazancının, gelir vergisinin konusuna giren gelir unsurlarından oluştuğu, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında ise; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, aynı maddenin ikinci fıkrasında, safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hükümlerinin uygulanacağı, 8 inci maddesinde de ticari kazanç gibi hesaplanan kurum kazancının tespitinde mükellefin maddede belirtilen bentler halinde yer alan giderleri de ayrıca hasılatтан indirilebileceği hükme bağlanmıştır.

Gelir Vergisi Kanununun "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde ise, "Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:

1. İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;
2. İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanunu'nun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41'inci maddeleri hükümlerine uyulur." hükmü yer almakta olup anılan Kanunun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde, işle ilgili olmak şartıyla, mukavelenameye veya ilama veya kanun emrine istinaden ödenen zarar, ziyan ve tazminatların, safi kazancın tespitinde indirilecek gider olarak kabul edileceği hükme bağlanmıştır.

Buna göre, şirketinizce mevzuata aykırı olarak tahsil edilen ve abonelere iade edilmesi gereken iç tesisat kontrol bedellerinin, tahakkuk ettikleri dönemde kurum kazancınızın tespitinde gelir olarak dikkate alınmış olmaları kaydıyla, fiilen abonelere iade edildikleri dönemde kurum kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

Vergi Usul Kanunu Yönünden

213 sayılı Vergi Usul Kanunun 227 nci maddesinde, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu hükme bağlanmış olup, söz konusu kayıtların aynı kanunun 229 uncu ve müteakip maddelerinde

yer alan belgelerden (fatura, gider pusulası, serbest meslek makbuzu vb.) herhangi biri ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Mezkûr Kanunun;

- 229 uncu maddesinde, "Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.",

- 232 nci maddesinde, "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;
2. Serbest meslek erbabına;
3. Kazançları basit usulde tesbit olunan tüccarlara;
4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;
5. Vergiden muaf esnafa

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlara da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler..."

- 234 üncü maddesinde, "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin:

...

1. Vergiden muaf esnafa;

yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia içinde tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir. Bu belge birinci ve ikinci sınıf tüccarların, zati eşyalarını satan kimselerden satın aldıkları altın, mücevher gibi kıymetli eşya için de tanzim edilir.

Gider pusulası, işin mahiyeti, emtianın cins ve nev'i ile miktar ve bedelini ve iş ücretini ve işi yaptıran ile yapanın veya emtiayı satın alan ile satanın adlariyle soyadlarını (Tüzel kişilerde unvanlarını) ve adreslerini ve tarihi ihtiva eder ve iki nüsha olarak tanzim ve bir nüshası işi yapana veya malı satana tevdi olunur.

Gider pusulaları, seri ve sıra numarası dahilinde teselsül ettirilir."

- 236 ncı maddesinde, "Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir."

hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümler çerçevesinde, şirketinizce iç tesisat kontrol bedellerinin abonelere iadesinde, iade tutarı üzerinden;

1- Kanunun 232 nci maddesi gereğince işlemlerinde fatura düzenleme yükümlülüğü bulunan mükelleflerin, şirketiniz adına fatura,

2- Serbest meslek erbaplarının, şirketiniz adına serbest meslek makbuzu,

3- Abonenin vergi mükellefiyeti olmaması halinde, şirketinizce abone adına gider pusulası

düzenlenmesi icap etmektedir.

Bunun yanı sıra, gider pusulası, toplu ya da imzasız şekilde düzenlenmesi mümkün olmayan bir belge olup, söz konusu belgede işi yapanın adının, adresinin ve imzasının bulunması kanuni bir zorunluluktur.

Katma Değer Vergisi Kanunu Yönünden

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun;

- 1/1 inci maddesinde, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

- 29/1 inci maddesinde; mükelleflerin yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV'den bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV'yi indirebilecekleri,

- 29/3 üncü maddesinde, indirim hakkının vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu takvim yılı aşılmamak şartıyla, ilgili vesikaların kanuni defterlere kaydedildiği vergilendirme döneminde kullanılabileceği,

- 35 inci maddesinde ise malların iade edilmesi, işlemten vazgeçilmesi veya sair sebeplerle matrahta değişiklik vuku bulduğu hallerde, vergiye tabi işlemleri yapmış olan mükelleflerin borçlandığı ya da indirim hakkı bulunan vergiyi değişikliğin mahiyetine uygun şekilde ve değişikliğin meydana geldiği dönemde düzeltecekleri; bu işlemlerin yapılabilmesi için iade olunan malların fiilen işletmeye girmiş olması ve bu girişin defter kayıtları ile beyannamede gösterilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinin;

-"I/B-11.1.Satılan Malın İade Edilmesi, Başka Bir Mal ile Değiştirilmesi, Ödenen Bedelin İade Edilmesi, Değer Kaybının Bedelden İndirilmesi" başlıklı bölümünde,

"3065 sayılı Kanunun (8/2) nci maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun kapsamında, ödenen KDV'nin iadesi konusunda aşağıdaki

şekilde işlem yapılır.

Tüketiciler tarafından malların iade edilip bedellerinin geri verilmesinin istendiği durumlarda, satıcı tarafından ödenen bedellerin KDV dahil tutarları tüketiciye iade edilir. Satıcılar işlemlerinin düzeltilmesi için iade edilen mal nedeniyle gider makbuzu düzenler ve tüketiciden iade edilen mala ait fatura ve benzeri belgeyi bu makbuz ekinde geri alırlar. Gider makbuzunda iade edilen malın KDV'si satış bedelinden ayrı gösterilir ve bu miktar indirim konusu yapılmak suretiyle işlem düzeltilir..."

- "III/C-6. Matrah ve İndirim Miktarlarının Değişmesi" başlıklı bölümünde ise

"İade olunan malların fiilen işletmeye girmiş olması ve bu girişin defter kayıtları ile beyannamede gösterilmesi şartıyla malların iade edilmesi, işlemin gerçekleşmemesi, işlemten vazgeçilmesi veya sair sebeplerle matrahta değişiklik vuku bulduğu hallerde, vergiye tabi işlemleri yapmış olan mükellef bunlar için borçlandığı vergiyi; bu işlemlere muhatap olan mükellef ise indirim hakkı bulunan vergiyi değişikliğin mahiyetine uygun şekilde ve değişikliğin vuku bulduğu vergilendirme dönemi içinde 3065 sayılı Kanunun 35 inci maddesi hükmü gereğince düzeltirler.

Ayrıca söz konusu hüküm uyarınca, matrahta değişikliğin vuku bulduğu tarihte işlemin tabi olduğu KDV oranının değişmiş olması halinde düzeltme işleminin, ilk teslim veya hizmetin yapıldığı tarihte bu işlemler için geçerli olan KDV oranı esas alınmak suretiyle yapılması gerekmektedir."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, Şirketiniz tarafından abonelere iade edilmesi gereken "2. İç tesisat kontrol bedelleri"ne isabet eden KDV'nin, düzeltmenin Şirketinize düzenlenecek fatura veya benzeri vesikalarda ya da Şirketinizce düzenlenecek gider pusulasında gösterilmesi ve takvim yılı aşılmamak kaydıyla belgelerin kanuni defterlerinize kaydedildiği dönemde indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

